

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Nadzwyczajnej do spraw wyjaśnienia przypadków nielegalnej inwigilacji, ich wpływu na proces wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz reformy służb specjalnych**

nr posiedzenia: **9**

data posiedzenia: **15 lutego 2022 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Wysłuchanie Pawła Wojtunika, szefa CBA w l. 2009–2015.
2. Wysłuchanie gen. Policji Adama Rapackiego, wiceministra w MSWiA/MSW w l. 2007–2012.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Marcin Bosacki.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Marcin Bosacki, Jacek Bury, Michał Kamiński, Magdalena Kochan, Gabriela Morawska-Stanecka, Sławomir Rybicki, Wadim Tyszkiewicz,

senatorowie:

Marek Borowski, Bogdan Borusewicz, Stanisław Lamczyk,

goście, m.in.:

szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego w latach 2009–2015 Paweł Wojtunik,
podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji/Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w latach 2007–2012 Adam Rapacki,

Kancelaria Senatu:

pracownicy Biura Legislacyjnego: Beata Mandylis, Michał Pruszyński.

Ad 1.

Komisja wysłuchała byłego szefa CBA Pawła Wojtunika. Stwierdził on, że zakup systemu Pegasus przez CBA nie był zasadny, a wykorzystanie w tym celu środków pozabudżetowych było „skandaliczne i bez precedensu”. W jego ocenie Pegasus jest narzędziem stworzonym na potrzeby służb wywiadowczych i kontrwywiadowczych oraz do prowadzenia działań poza granicami kraju, a polskie władze używały go do śledzenia opozycji. Regułą w przypadku uzyskiwania materiałów z kontroli operacyjnej jest przekazane ich prokuraturze i ewentualnie sądom lub ich zniszczenie, co w przypadku Pegasus jest niemożliwe. Już choćby z tego względu używanie Pegasus w Polsce jest nielegalne. Poza tym z pozyskanych przy użyciu Pegasus materiałów mogą korzystać służby innych państw. Paweł Wojtunik wyraził opinię, że

służby wykonują zadania polityczne i są narzędziem w ręku obecnej władzy. Więcej na ten temat mógłby przedstawić jedynie w trakcie posiedzenia niejawnego.

Były szef CBA poinformował, że w ostatnim czasie jego rodzina była zastraszana, a wszystkie ataki miały miejsce w czasie, kiedy wypowiadał się na temat Pegasus. Np. pod koniec stycznia br. włamano się do jego telefonu i przekazano jego córce informację o jego śmierci.

Ad 2.

Również według byłego wiceministra spraw wewnętrznych, gen. Policji Adama Rapackiego już sam zakup przez CBA systemu Pegasus jest kontrowersyjny, ponieważ zadaniem tej służby jest zwalczanie przestępczości korupcyjnej oraz innych patologii w gospodarce.

Gen. Adam Rapacki wyraził zdziwienie, że zakupiono ten system przez pośrednika, a nie bezpośrednio od producenta, a także że nie wykorzystano do tego pieniędzy budżetowych.

Zdaniem gen. Adama Rapackiego Pegasus powinien uzyskać certyfikację Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, co dałoby gwarancję ochrony przetwarzanych informacji niejawnych. Nie widzi on jednak podstawy prawnej do stosowania tak wyrefinowanego systemu w stosunku do osób, wobec których, jak zostało ujawnione, ten system stosowano.

O tym, że te środki kontroli operacyjnej są w Polsce nadużywane, może świadczyć fakt, że choć w ostatnich latach przestępczość zmalała około dwukrotnie, to liczba wszczętych kontroli wzrosła kilkakrotnie.

Gen. Adam Rapacki uznał, że nadzór nad służbami i nad ich metodami pracy de facto nie istnieje. Jednocześnie wskazał 3 kluczowe kwestie w celu jego przywrócenia. Po pierwsze, należałoby urealnić kontrolę ze strony sądów. Po drugie, powinno zostać powołane ciało do kontroli służb i używania przez nie środków operacyjnych. Po trzecie, obywatele powinni mieć ex post prawo do informacji, że byli przedmiotem działań operacyjnych.